

SAMOBORSKI LIST

Glasilo za promicanje lokalnih interesa.

"Samoborski list" izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4—50 filira po godine
K 2—, a na četvrt godine K 1—. S postotkom 40 filira
na godinu više, a u Ameriku K 1-40 na godinu više.
Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i otpovrništvo nalazi se u "Samoborskoj tiskari" S.
Seka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a piaca se za petiti redak u redak-
cijskom dijelu po 20 fil. u oglašnom 10 fil. Za oglase, koji
se više puta uvršćuju, daje se znatan popust.
Novci se salju upravi, a rukopisi uredništvu. Samobor
Nepiacena se pisma ne primaju. Rukopisi

Godina III.

KR. SVENJUJSTNA BIBLIOTEKA

13851

U Samoboru, 1. siječnja 1908.

Broj 1.

Na novu godinu.

Opet je jedna stara godina potonula u moru vječnosti. Danas je na pomolu već nova, i čovjek se i nehoti pita, što mu nosi i čime će ga iznenaditi.

Budućnost je više manje prikrivena koprnom tajnovitosti, a niko ne zna, što će mu baš dosuditi sudbina ili njegova kob, u koju naš narod odvajkada vjeruje. Otuda i zebnja u ljudsko duši i posizanje čovjekovo u budućnost, da ispituje, istražuje i nagadja, kakvi će mu biti dani, koji dolaze.

Ma da čovjek i ne smije vjerovati u slijepu sudbinu, opet se mora priznati, da ima i takih činjenica, koje se u životu čovjeka pojavitju iznenada i neočekivano, te koje navrataju čitavo njegovo nastojanje drugom stazom, nego li si on to prvotno zasnovao. Dolaze poteskoće i nove borbe, uz svjetle sunčane dane javljaju se i blijeđe magle i tamne oblačine. Uza sve to misaon čovjek ne malakše, niti se ne prepusta prostu "sudbini". On sa svim tim računa i spremi se, e ga ništa ne će previše iznenaditi u životu.

Život traži snage u čovjeka, s kojom se jedino može odoljevati u teškim nedacama, koje pojedinca ili čitave skupine snalaze. Zato i obrazovani narodi teže, da što više umnože takove uredbe, koje dižu i društvo i njegove članove u moralnom i materijalnom pravcu, što su sve postulati za procvat i razvitak i naroda i pojedinaca.

Napredak, kojim se danas ponosi svijet na svim linijama, nije od danas ili jučer, nego je to djelo ljudske zajednice, koja se kroz stoljeća i stoljeća brine o svoj uspjeh.

Narod, čiji su članovi prožeti pravim požrtvovnim i etičkim patriotizmom oboružan je i za najsdobosnije časove. Ne zdvaja ni u crnim danima, koje mu sudbina namjenjuje, jer svoju snagu crpe iz zajedničke svijesti svih članova narodnih.

Ljudi, koji rade skladno i u doslihu bojeti se za plemenite ciljeve, stvaraju čudesa. Vajveći napredak i procvat opaža se u onim radovima i mjestima, gdje je udruženo najše ljudi, koji su jedna duša, kad se radi o probicima njihova zavičaja.

I naš lijepi Samobor, kakav je danas, razvio se tijekom vremens. Odje je jedna generacija prestala, nastavljala je druga. Njegov je napredak tolik, da bi se mnogi zadivio, koji ga nije vido nekoliko desetaka godina. Ali svijet napreduje i ne prestaje napredovati. Gradovi se uređuju i usavršuju, da budu sposobniji unići u životnu borbu i utakmicu. Ne može ni Samobor da zaostane, nego će i on naprijed u razmjeru prema svojim finansijskim prilikama i prema potrebama, koje mu životne prilike nalažu.

Da bude moguć njegov razvoj, treba da se mi svi pokažemo na djelu — svaki po svojim silama. Mogu se u stanovitim pitanjima pojaviti i oprečna mišljenja, ali se moraju riješiti dobroj kulturnih ljudi; a kad se jedna

stvar napada ili brani mora da to bude iz čistog uvjerenja i sredstvima, kojima se neće narušavati socijalni mir, koji nam je toliko nuždan.

Nadamo se, da će se u idućoj godini naći na činu oko unapredjenja Samobora i blagostanja njegovih općinara svi, koje na to dužnost zove. Rad svih nas neka ide vedrom putanjom slike, mira, ljubavi i gradjanske snošljivosti. Ovo su naše iskrne težnje, koje izviru iz najdubljega uvjerenja i topline ljubavi za naš dragi zavičaj. S tim željama čestitamo svim našim prijateljima i čitačima iskreno i od srca:

Sretnu novu godinu!

Gospodarska regionalna izložba u Samoboru.

19. pr. mjeseca sazvana je sjednica odbora za regionalnu gospodarsku izložbu u Samoboru. Sazvana je u svrhu, da se odbor konstituiira i ustanovi pravac daljnemu radu.

Vladni tajnik Dragan vitez Trnski pozdravlja nazočne pozvanike. Javlja, da je izvijestio zem. vladu o priredjenju ove izložbe i lično intervenirao kod referenta gospodarskog odsjeka dr. Frangeša, kome je toplo preporučio stvar. Dr. Frangeš oběćao je svoju osobitu pomoć i zagovor, te dolazi, u siječnju ili veljači u Samobor, da potanje ugliči, što će biti nužno učiniti, da izložba što bolje uspije.

G. Trnski naglašuje nadalje, kako je nade, te će izložba proći bez deficit-a. Trgovišna općina ustupa besplatno prostorije, a što se arangementa tiče priskičće bez sumje u pomoći gospodarsko društvo. A to je dvoje već mnogo. Prije nego li se počne utanačenjem programa, valja rješiti lična pitanja i sporazumjeti se, koga će zapasti kakva briga u priredivanju ove izložbe. On je — kako je poznato — premješten u Zagreb, ali mu na srcu leži, da sudjeluje po mogućnosti kod ovoga rada. Molji nazočne, da ga ostave u odboru i to kao jednostavnog odbornika, a da mu ne namjenjuju nikakve druge časti.

Odb. Ante Razum želi da g. Trnski bude počasnim predsjednikom ooga odbora. Priredjenje izložbe u Samoboru zamisao je vit. Trnskoga, koji je pokazao za stvar već dosada toliku brigu i ljubav, da je već soga, pak i iz drugih razloga najpodesniji i najzaslužniji da ovu čast on obnosi. S tim se prijedlogom slaže odbor te s određivanjem izabire vit. Trnskoga počasnim predsjednikom izložbenoga odbora.

Prelazi se zatim na daljni izbor, te su izabrani predsjednikom Milan Kijućec, kol. predstojnik; potpredsjednikom Oskar pl. Simić; tajnikom Bogumi Toni; blagajnikom Vilim Pavlović.

U odbor za arangement izložbe izabrani su: Pavao Cesar, Josip Cop, Stjepko Debeljak, Mirko Kleščić, dr. Milan Krštof, Vilim Kunat, Fran Kuralt i Ante Razum.

Odbor je zaključio, da se sabiju dobrovoljni prinosi za izložbu, te zamolje novčani zavodi i gospodarske udruge za pomoći.

Izložba će se prirediti u prvoj polovini mjeseca rujna. Učasnina će biti po licu 20 filira; seljaci će je moći besplatno pohadjeti.

Odb. Cesar drži, da će biti i neprijatelja tomu korisnom potpovatu, budući da se u narodu uvrne tako krivo mišljenje o svrhi ovake izložbe. Važalo bi seljaci svijet uputiti o njenim zadacima i probiti.

Predsjednik vit. Trnski molji Cesara, da i on priklik svojih gospodarskih predavanja progovori koju o ciljevima ove uredbe.

Odb. dr. Krštof predlaže, da u tom pravcu po-

rade i gospodarske udruge u kotaru. Ovo podupiru odb. Debeljak i Vujnović.

Time je sjednica svršena, a druga će se sazvati poslije Nove godine.

Naš list.

Naši će cijenjeni čitači opaziti kod naslova današnjeg našega lista malu promjenu. Izmjenili smo "Ljetovališni vjesnik" u "Glasilo za promicanje lokalnih interesa."

Onima, koji su pratili naš rad tečajem izlaženja "Samoborskog lista," ne treba puno obražagati, zašto smo ovo učinili.

Naš list je nastao, da se Samobor što više podigne kao ljetovište, da mu širi glas i izvan našega mesta, te da upozori strane na njegove ljepote i zgodne prilike, na njegove povoljne klimatske odnose i ostale uredbe, što prude ljudskom zdravlju.

Tim što smo u naslovu izostavili onu oznaku, nijesmo se još zato odrekli raditi u tom pravcu. Sto više, mi ćemo i odsele nastojati, da nam se Samobor kao ljetovište dovine onoga glasa, koji ga po pravu ide.

Ali naš se rad ne će zaustaviti samo kod toga cilja, a nijesmo se ni dosada držali samo ovoga programa. Mi smo dosegli svršati pažnju na sve važnije pojave u javnom životu Samobora, progovarali smo opširno i u svakom broju o gospodarstvu, izvješćivali smo o radu našeg zastupstva, o školskim, prosvjetnim i zdravstvenim prilikama našega mesta i kotara. Izazvali smo nadalje diskusije o pitanjima, koja su kadra, da pridonese pocvatu i postepenom razvoju našega trgovista, bilježili smo vijesti, koje mogu zarimati našeg čovjeka, jednakoj koji je ostao na rodjenom tlu kao i onog, što se otisnuo sam svijetom ili ga je njegovo zvanje služba ili drugi po... odijelio od njegova zavičaja. Ukratko: dizali smo glas za sve ono, što može unaprijediti i pridici Samobor bilo u kojem pogledu.

Jasno je dakle, da će ova promijenjena oznaka odgovarati potpuno našem programu i djelovanju, dok je prvo bitna bila doista preuska za označenje one začaće, kojoj smo služili.

Preporučujemo i ovom zgodom svim našim prijateljima i čitačima, da nastoje list širiti u svom kraju i okolini. Mnogo još ima naših sugrađana, koji bi mogli da list drže i da širuju neznačnu svoticu za njegovu preplatu.

Lijep broj Samoboraca, pa i onih što se nalaze u dalekoj Americi, lijepo prednjače, kako valja da se pojače jedno lokalno glasilo, osnovano na žrtvama i lokalnom patriotismu. Nadamo se da će i oni naši doći ljudi, koji se dosada držaju po strani pristupiti u kolo naših preplatnika.

Jer napokon priznat će svatko, da omanje mjesto, koje može reći, da je kadro uzdržati svoj domaći list, pokazuje, da ma je stalo do procvata i razvijka. A i same izlaženje lista podaje ovakvom mjestu i prema vani neko jače i naprednije obilježje koje je usko skopčano s kulturnim razvitkom i napretkom dotičnoga kraja.

Za ukinuće mostovine na podsuđskom mostu.

Oglasom županijske oblasti u Zagrebu odredjena je bila na 17. prosinca dražba gde zakup prava po biranja mostovine na savskom mostu u Podsusjedu. To pravo zakupa imalo bi trajati kroz pune tri godine, naime do svršetka prosinca 1910.

Kako je poznato, ovaj je most sagradjen godine 1883.—1884. za generala Ramberga, čijim je imenom nazvana i jedna od najglavnijih ulica samoborskih, da se time počasti uspomena mužu, koji je ovim mostom pratio veliku blagodat San oborcima. Prije se naime moralo brodom prevažati, a s kakvim je to bio neu-

godnostima skopčano, ne treba ni posebice isticati.

No čemu se je uvijek pravom prigovaralo, to je visoka pristojba, koja se mora na tom mostu plaćati. Za teretna kola plaća se na pr. onamo i natrag K 1:50, pače i za pješaka 4 fil. za jedan prijelaz. Kad je most sagradjen, stavilo se u izgled, da će se ove odredbine samo neko vrijeme ubirati, dok se namakne neka glavnica za izgradnju novih stupišta. Od toga je već danas prošlo 23 godine, a ove pristojbe još uvijek postoje.

Ove visoke pristojbe sprečavaju znatno promet cijelog kotara, pa su za siromašnoga seljaka i obrtnika najveći teret i žrtva, koja je to veća, što ovi i onako pridonose za uzdržavanje cesta i mostova plaćanjem otkupa javnih radnja.

Pogotovo je ta stovina nepravedna i pogubna co seljaka, koji posjeduju zemlju onkraj Save, pa mora svaki put da uplaćuje propisanu odredbinu, kad ga polazi obradjavati.

U svim državama ukinute su maltarine na javnim estama, pa i u nas — ako se ne varamo — postoji od jedino malta u Podsusjedu.

Ovu tešku i u moderno doba svakako napravljenu daču osjećaju najveća žitelji čitavog samoborskog kotara, kojima se sprečava svaki veći promet, a time samo poskupljuje roba.

U ovom smislu obratile su se sporazumno općine Samobor, Podvrh i Sv. Nedjelja predstavkom na vladu, da se mostovina od 1. siječnja o. g. dokine, a dražbeni postupak ne odobri.

Odgovaralo bi pravednosti, da se ovoj opravdanoj želji čitavog kotara zadovolji, a njegovo žiteljstvo rješi dosadanju zapreka i veksacija na podsusjedskom mostu.

DOPISI.

Sv. Martin Pod Okićem, 30. prosinca.

Citamo u „Pučkoj Prosvjeti“ kako mnoga gospoda, želeći da se naš narod prosvjeti, osobito na polju gospodarstvenom, drže pučka predavanja u Brdovcu, okolini križevačkoj. Ne bili se i mi u Samoboru i okolini trznuli od sna i naš narod, kojega sreća zemaljska i blagostanje stoji jedino do gospodarstva, poučimo, kako će uspješnije negoli dosada doći do toga blagostanja. — Imade, znadem, u Samoboru i okolini, koji će se drage volje toga posla latiti te gdje kogu lijepu napisati o ovoj ili onoj granici gospodarstva, zdravstva ili drugih struka. Sve bi to dobro došlo te oplemenjivalo duh i tijelo našega naroda.

Bilo bi dakle lijepo, da se u našoj centrali u Samoboru složi i osnuje odbor, koji će taj moj naum, a i želju naroda oživovoriti. — Dao Bog što skorije!

S.

Sv. Mariji Pod Okićem, 31. prosinca.

Trgovina je vinom jeseni bila u nas dosta živaha. Može se računati, da je novog vina dosada već rasprodano dvije trećine. Izvezeno je najviše u područje kotara Oline, nešto u Karlovac i u Zagreb a prijeliko mnogo u Kranjsku. Piačalo se hl. 30 do 34 K. Obzirom na ovogodišnju izvrsnu kakvoću nije baš cijena dosta povoljna.

Još vam javljamo, da je u nedjelju 29. prošlog mjeseca put učitelj g. Cesar držao ovdje poučno predavanje o vinogradarstvu te o uredjenju i velikim uspjesima vinarskih udrug u južnom Tirolu predočivši kako bi bilo poželjno, da se što više ovakih udrug ustroji u svim vinorodnim krajevima naše domovine. Predavanju prisustvovalo je do 200 gospodara, koji pokazale za nj mnogo interesa.

Grad Zagreb i samoborska željezница.

Kolika je blagodat željeznic za pojedini kraj, to znamo svi dobro. I mi se još živo sjećamo onih vremena, dok smo po cijoj zimi i nevremenu morali ombusom ili otvorenim kolima do Podsusjeda ili paće izravno do Zagreba.

Danas imamo svoju željeznicu, koja nas vozi u glavni grad zemlje, pa smo s ovim pripojenjem postali u neku ruku pregradje grada Zagreba. Dok nam je dakle danas znamenito udobnije putovanje, negoli je to bilo prije koju godinu, ipak se moramo i danas na štoša potuziti. Jedno nam osobito kvari dobru volju. To su daleki kolodvori u Zagrebu i u Samoboru, čemu se je u svoje vrijeme moglo doskočiti, da je bilo više uvidljivosti u onih, koji su odredjivali ta mesta.

All dok je u Samoboru cesta prema stanicu barem pristojna uredjena, u Zagrebu je privozna cesta upravo ispod svake kritike. Skandalozno je i vidjeti, koliko famo znade ležati blata. Covjek sa samoborske željeznice dolazi posve zaprijan u središte, a gradski ljudi videći ga ovakog, pomicaju, da je došao iz posljednjeg slavonskog sela.

Gradska uprava posve zaboravlja na naš kolodvor i njezin se postupak mora da nazove naprosto mačuhinskim. Ne ide Samoborcima ni u kojem pogledu na ruku, a onamo mi danonice ostavljamo u Zagrebu lijep novac, pak bi već i stoga morao grad pokazati više obzirnosti.

Posljedni put smo se potužili na neurednost Samoborske ceste u Zagrebu, a izrazili začudjenje, kako da se barem željeznička uprava ne zauzme, da se ovaki neredi odstrane. Dozajemo međutim, da je željeznička uprava protiv nereda već viša puta poduzela korake ali bez svakoga uspjeha. Rado joj ovo priznajemo.

Slični su se prigovori u javnim zagrebačkim glasilima već opečovano čuli, pak nam je primijetiti, da i našem uredništvu često stižu tuže zagrebačkog općinstva, te žitelja duž samoborske željeznicu i međunarodnih putnika pogledom na stanje okoliša zagrebačkog kolodvora lokalne željeznicu. Pritužitelji se ne mogu da dosta načude, kako to u našem tako lijepom i cvatućem glavnom gradu jedan već 8 godina postoji javni kolodvor stoji još uvijek tako osamljen, a prilazi su do njega tako zapušteni i nepristupačni. Nesamo da tramway, to u prvom redu zvano općilo, taj kolodvor sasme ignoriše, već su Vojnička i Željeznička cesta, Ciglana, putni prijelazi na južnoj željeznicu u potезu Kolodvorske ceste, Magazinska i Samoborska cesta većim dijelom godine za pješake neuporabljive. Naročito Samoborska cesta pruža osobit primjer, kakova privozna cesta k jednom kolodvoru ne bi smjela da bude.

Tu ne ima drvoreda, pa ni pojedinog kojeg stabla koje bi onim stotinama hiljada općinstva štorno Samoborskom cestom na kolodvor idu, pružalo hladovine.

Da se od novočestanskih naseljaka do kojih 200 met. udaljenog samoborskog kolodvora dodje, mora se znatnom stramputicom, ili Novom, Magazinskom i Samoborskom cestom, ili Novom, Tratinском, Savskom, Selskom, sada Klesarskom prije Vojničkom i Samoborskog cestom ići.

U Zagreb dolazi sa samoborskog željeznicom sve više putnika, okolišnog seljaštva sa svojim proizvodima kao i djaka, koji u nedostatku spoja sa tramvajem moraju pješke u grad.

Godine 1908. priredit će se u Samoboru pokrajinska gospodarska izložba uslijed čega će se jamačno još više domaćih i stranih negoli dosle služiti željeznicom i morati upoznati ove komunikacijske odnosa do kolodvora, na koje se pritužujemo.

Pripominjemo, da trgoviste Samobor radi energetično, da se zagrebačanima, te iz zagrebačkim turistima kao i lječilišnim i ljetovišnim gostima pokaže susretljivim i učini im boravljenu u Samoboru ugodnim.

Toliko za sada. — A mi se nadamo, da će gradsko poglavarstvo već ječnom uviđjeti, da valja opravdanim željama Samoboraca zadovoljiti. Bit će naša briga, da istaknemo svaku neurednost, koju opazimo u tom pogledu. Dru. Amrušu preporučujemo, da se koji put proseće do samoborskog kolodvora. Nije ni to na kraj svijeta. Služit ćešu za zdravlje, a imat će prilike da upozna najblatniju i najneuredniju ulicu gradskoga područja, povjerenja njegovoj brizi.

Domaće vijesti.

Našim preplatnicima. Budući da s 1. siječnja započinje obnova preplate za I. četvrt, molimo lijepo svu gg. preplatnike, da je izvole za vremena obnoviti.

Onim dužnicima, koji nam duguju jošte za prošlu godinu, obustavite čemo šiljanje lista od 15 o. m., a konam do toga roka ne namire duga.

Cijena lista ostaje ista, a označena je na čelu svakoga broja.

Za siromašnu školsku mladež izručio nam je g. Janko Budi ml. 3 K, koje smo predali ravnateljstvu trgovine škole.

Poznati rodoljub g. Antun Filipec, trgovac i posjednik u Samoboru, podao je materijal za obucu siromašnoj mladeži podvrške pučke škole u Samoboru uz 25 po sto popusta i time omogućio, da se moglo više sirotinje nadariti.

Gjuro Jakopec, trgovac, poklonio je siromašnoj djeci iste škole 60 pari zimske rukavice, a isto toliko para siromašnoj mladeži pučke škole u Sv. Nedjelji.

Darovateljima zahvaljuju školske uprave.

Premještaj. Kotarski liječnik u Velikoj Gorici g. dr. Božidar Krnić premješten je na vlastitu molbu u Samobor. G. dr. Krnić omiljio je Samobor već za njegova boravljena u nasu u prošloj godini, te si od srca zaštelio, da u ovom lijepom kraju nastavi svoje službovanje. Pozdravljamo našeg znanca i prijatelja!

Promaknuće. Naš domorodac, hrv. književnik dr. Branimir Vizner-Livadić promaknut je kao gimnazijalni profesor u X. činovni razred. Cestitamo.

Izbor dvojice županijskih skupština. Obaviti će se u uredi kot. oblasti 4. o. m. Izbor se počinje u 9 sati, a svršava u 4 sata poslije podne.

Premještaj. Pridav kotarske oblasti u Jastrebarskom g. Sandor Benak kotarskoj oblasti u Koprivnici.

Lokalna željezница Zagreb-Samobor. Godišnje slobodne vozne karte izdane za god. 1907. ostaju do 31. siječnja 1908. na snazi.

Školstvo u samoborskem kotaru. „Službeni glasnik“, što ga izdaje vladni bogoslovno-nastavni odjel donosi statističke podatke o stanju pučkoga školstva u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji na svršetku šk. god. 1905.-6.

Iz ovoga iskaza vadimo za naš kotar ove podatke: Pučkih škola bilo je u kotaru 10, na kojima je službovalo 17 učiteljskih lica. Na polazak obavezne djece bilo je 1.482 dječaka, 1.361 djevojčica, ukupno 2.843 Polazilo je 1.023 dječaka, 627 djevojčica, ukupno 1.650. Broj opetovnjaka obveznih 279, polazecih 140.

Podnašanje valovnica za oprost od plaćanja opć. dohotarskog priteza kao i dohotku iznajmljenja kuća odredjeno je do 25. odnosno 30. siječnja o. g. Upozorujemo općinstvo na oglas trg. poglavarstva u današnjem broju našega lista.

Položio ispit. Izuceni pravnik g. Anton Vučović položio je na kr. sveučilištu III (posljednji) strog ispit iz sudstvene struke. Cestitamo!

Za Šmidhenov spomenik sakupljeno je nadalje kod otvorenja gospodinice g. Ignaca Rozmana K 7. — na sastanku „mejaša“ u Gorniku K 460; prigodom zatvora g. Vjekoslava Vukovića i gdice, Ante Herceg K 9. — na godovno g. Stjepana Hercega K 160, a na godovno g. Janka Hercega K 230. — G. M. Klešić sabrao u Jaski u društvanu K 1050.

Prije iskaza K 22250, sada K 35. Ukupno K 25550.

Zdravstvene prilike u Samoboru i njegovu kotaru od 15. prosinca do danas bijahu dosta povoljne. Od počasnih bolesti pokazala su se samo 2 nova slučaja škrieta u Samoboru i to u kući već otprije zaraženoj od iste bolesti. — Dobraca u općini Sv. Martin potpuno je nestalo. Kako je oko Božića vlažno vrijeme pojavili su se prvi slučajevi upale pluće, porebrice te disaći i crijevnih katara.

Dr. J.

Vatrogasni ples. Naši vatrogasci pripreduju svoj ovogodišnji ples sa tombolom 19. o. m. Na plesu će svirati glazba c. i kr. pješačke pukovnije br. 16. iz Zagreba. — Ulaznina po osobi 1 K.

Vatrogasni ples spada među slobodne gradjanske zabave, na kojima vlađa duh zajedništva i neprisiljenosti. Treba da se tu i nadje naše gradjanstvo u što potpunijem broju. Naši vatrogasci to zaslužuju po svom radu i poštovnosti, te po humanoj svrši društva, kome pripadaju. Odziv gradjanstva pokazat će, da se njihove vrline štuju i uvažavaju, te da da ih se hoće obadrati u njihovom teškom radu, namjenjenu Samoboru.

Društvo prima po običaju darove za tombolu, pak je nade, da će i ove godine obilovati društvena tombola s brojnim zgodicima svake ruke.

I preplate se primaju sa zahvalom, a idu u korist društvene blagajnice, iz koje se nabavlja oruđe i spremi za požarne.

Šljive cvatu. Gruntovničar g. Artur Weber donio nam je grančicu šljive, koja je procvala u njegovu vrtu baš uoči samoga Božića,

Zabava. Jučer kao na Staru godinu priredio je ovdješnji športski klub „Šišmiš“ kućnu zabavu u dvorani gospodinice kod „grada Trsta“. Zabava, koja je bila, spojena s diletaškom predstavom, te izvodjenjem više glazbenih tački, može se unaprijed nazvati vrlo uspješnom.

O radnjama Ferde Ivančića primili smo ove retke: Prošlog je mjeseca izradio g. Ferdo Ivančić ml. portrait g. Hrčića izradjen u reliefu. Ovo nije prvo djelo g. Ivančića, koji sada polazi zagrebačku umjetničku školu. Već kao 15 godišnji mladić izradio je samoborskiju župnu crkvu u drvu. Svi, koji su ovaj vrijenac vidjeli, proricali su mlađome umjetniku lijepu budućnost. God. 1905. izradio je Perkovčev spomenik u gipsu. God. 1906. odvukao se on da prvi put izradije po naravi. Prvo je djelo ove vrste busta g. Ante Razuma, izradjena u sadri. Premda ovo djelo ima mnogo nedostataka, što je konačno i razumljivo, ipak se iz njega može vidjeti, da se u njegovu stvaratelju krije umjetnička duša.

Lijepi ovi uspjesi puncuša Ivančića, da se upiše u zagreb. umjetničku školu gdje je u ovo kratko vrijeme našao na priznanje svojih učitelja. Uz mnoge radnje, koje mora izradjivati u školi, izradio je i portrait gosp. Hrčića na kome vidimo, da je g. Ivančić znatno napredovao.

Kako je umjetnički studij skopčan s velikim troškovima, a sredstva su g. Ivančiću vrlo ograničena, valjalo bi da se g. Ivančiću namaknu sredstva za daljnje usavršenje. Bila bi pak u prvom redu patriotska dužnost naše općine, da ovome mlađom, darovitom čovjeku podijeli kakvu potporu, i tako mu pomogne doći do cilja.

Provalna kradja. U noći od 29. na 30. prosinca provali su neki dosele nepoznati zlikovci u vilu g. Franje Gabrića otkinuvši silom zeljezne rešetke na prozoru kuda su se unutra zavukli, gdje su sve pretrazili i razbacali ono, što im nije konvenitalo. Sa sobom su odnijeli i kuburu vrijednu 40 K, i slike vrijedne 3 K i 1 crnogmjedi suknjeni pokrivač, te nekoliko načnoba i cigare.

+ Josip Britvec. Jeden od posljednjih članova samoborske garde iz god. 1848. umio je prodavša tijedna u Zagrebu. Bijaje glazbenik garde, te kao takav vrije cijenjen. Jedno vrijeme bijaje pismoneća naše pošte. — Laka mu zemlja!

Ne idite u Ameriku! Nije dugo, što smo u našem listu progovorili o vraćanju našeg naroda iz Amerike i o zlju, koje mu je ondje zaprijetilo. Danas priopćujemo članak našeg g. izvjestitelja g. Cesara, u kome raspravlja o štetnim posljedicama seljenja u Ameriku. Bit će zgodno, da ovdje zabilježimo i jedno pismo, što smo ga baš prije dva dana primili iz Amerike od našega zemljaka Ivana Regovića.

Ovime stavljamo do znanja, piše naš prijatelj, svim mojim zemljacima, napose Samoborcima, koji su za kratko vrijeme naumišli putovati na privrednu u Ameriku, neka to vrijeme odlože na dalje, dok se ovdje prilike poprave. Ovdje je svaki dan sve manje rada. Mnoge su fabrike posve zatvorene, poslovi obustavljeni, a radnici ravnice odlaže u svoju domovinu. Žalibice dolaze još uvijek naši zemljaci ovamo, ali se ljuto kaju ne našavši posla, a potrošivši velike slove za svoj put.

† Katarina Kržić, supruga stražara podvrake općine, umrla je 27. prosinca u 42. god. života, te je 28. pros. pokopana na ovdješnjem župnom groblju. Pokoj joj vječni!

Pištolja mu odnijela prst. Antun Coban, dječak od 14 godina iz Strmca, nalazio se na paši. Došao mu drug s nabijenom pištoljom, koju prihvati Tonček Coban znatiželjno u ruke, da pokuša prvi pucati. Pištolja plane, ali u zao čas po Cobana. Odnesu mu mali prst desne ruke od korijena. Pružena mu je liječnička pomoć.

Ustao se s odra, i opet umro. Karlo Lustik seljak u Galgovu, 66 godina star, srušio se 26. pr. mju 8 sati ujutro na pragu mrtvog. Došli ukučani, pak kad su vidjeli, da ne odaje više znaka života, stavili ga na odar i upalili svijeće. Izvono je oglasilo smrt Lustikovu. Ali oko 11 sati prije podne probudi se najednoč mrtvac, koji je u najvećoj stravi zagledao oko sebe svijeće i našao se sred odra. Domari ga nekako umirili i spremili ga opet u njegov krevet. Lustik je razgovarao poslije toga sa svojim rođacima sve do 10 sati u noći ne čuteći nikakih boli ili slaboće. U tom razgovoru najednom mu pozli, zatvoriti oči i izdahne. Živio je dakle još punih 11 sati poslije časa, kad su ga prvi put stavili na odar.

Htjelo mu se rvanja. Valent Blažinović premda oženjen čovjek, još je uvijek vrski momak. Traži uvihek priliku ne bi li s kime mogao omjeriti svoju snagu. Neki dan došla u Rakov-potok družina od nekoliko komedijaša što vode sa sobom konje za produkciju, i druge životinje. Zadržali se ljudi u krčmi Težakovoju, a Blažinović si utvrdio u glavi, da među njima mora biti "Herkules", koji će se s njime upusiti u borbu. Stao u krčmi bučiti, izazivati i vrijedjati, tako da je i komedijaš prešla ustrajljivost, te mjesto jednoga "Herkulesa" navale svi članovi družbe na Blažinovića. Kad ga istrije na polje osvetio se za doživjeni poraz te na krčmi polupa osam stakala, a zatim uhvati maglu. Selo se smije "Herkulesu", a radi štete, koju je počinio, učinjena je prijava.

Umrl u Samoboru od 1.—31. prosinca: Franjica Oslaković, posjednica, — 80 god. Starogradska ulica, od ostarjelosti. — Paulina Pavečić, udova, 62 god. Jurjevska ulica, od sušice. — Katarina Kržić, supruga opć. stražara, 42 god., od sušice. — Dane Ličina, dijete sudb. podvornika, 15 mjeseci, od skrleta.

Iz zastupstva općine Podvrh.

(Sjednica održana 23. prosinca.)

Od strane oblasti nazočan Dragan vitez Trnski kot. predstojnik, od općine Josip Šimončić, načelnik i Vili Pavlović, bilježnik.

Na ovoj sjednici izabran je pododbor, koji ima nači prikladno zemljiste u Samoboru za gradnju pučke škole.

Zaključeno je zamoliti zemalj. vladu i županiju za novčanu pripomoć za gradnju škole u Noršićevu.

Odredjena je nagrada privremencu učitelju u Noršićevu župniku Popplu od 400 K na godinu.

Odbor izrazuje zapisnički čestitku g. Draganu vitez Trnskomu na njegovu imenovanju, a ujedno mu zahvaljuje za očinsku ljubav i poštovnost, koju je ulio za boljak i napredak općine u svojstvu kotarskog predstojnika.

Društvene vijesti.

Hrv. pjev. društvo "Jeka" razasalo je već posve za svoju prvu ovogodišnju zabavu. Kod koncertnog dijela ove zabave sudjelovalo će iz blagonaklonosti mili nam dilettanti gdjice Jula Levak te g. stud. hrv. Rudolf Jagić i stud. hrv. Milan Reizer. Kod koncerta i za plesa svira glazba 16. pješ. pukov. iz Zagreba.

Pozivi su vrlo ukušni, a birani program donosimo ovdje u cijelosti:

1. Bednarž: "Edelgrund" ouverture, svira glazba.
2. Novak: "Oorski kraj", pjeva "Jeka", tenor solo g. R. Jagić.
3. Liszt-Wagner: "Doček gostiju", transkripcija iz opere "Tannhäuser", svira na klaviru g. M. Reizer.
4. a) Kocijančić: "Omlaću" pjeva Jeka, tenor solo g. R. Jagić, bariton solo g. M. Reizer. b) Remec: "Njoj" pjeva Jela.
5. N. Milan: "Zaboravljeni gost" Šala u jednom činu. Lica: Katka udovica, gdjica J. Levak, Vicko Turkic, udovac, g. R. Blazina.
6. Parma: "Mladi vojaki" zaključna horvatnica, svira glazba. Poslije koncerta ples. Ulaz-

nica K. I. 60. po osobi; K 4. za obitelj. Početak točno u 8 sati na veler.

Posebni tiskani programi dijelit će se na ulazu. Ona p. n. gospoda i obitelji, koje možda pomutnjom nijesu dobile poziva, neka ga izvole zatražiti kod društvenog blagajnika g. Ivana Gečeka.

Ovu zabavu najtoplijie preporučujemo svim prijateljima lijepe glazbe i hrvatske pjesme.

Posljedice iseljivanja u Ameriku.

Iz Samobora i okoline bijaše počelo iseljivanje u većoj mjeri tek ovo posljednje dvije godine.

Isejenci se mnogome dobru nadahu od Amerike. Roditelji prisiliše svoje sinove, da odu u Ameriku; žene nukaše svoje muževe; bijaše nastala prava manja iseljivanja. Zaputiše se u Ameriku i takovi, koji nijesu imali razloga, koje nije nikakova nužda na to goni. Oni pak sto preostale još kod kuće, upravo zavidje svojim suseljanima, štono odošle u Ameriku.

Da je ovako islo dalje, za koju godinu ostali bi kod kuće samo nemočni starci i žene.

No industrijalne i novčane neprilike što nenadano snadjioše Ameriku, osuđiše daljne iseljivanje, pače prisiliše mnoge na povratak. Da li se u istinu imade naš narod nadati kakovu dobru od Amerike? Koliko nas dosadanje iskustvo uči, iseljivanje kadro je donijet našemu narodu samo velike stete.

Poznajemo kotara, gdje se počeo narod u velikoj mjeri još prije 18 godina iseljivati u Ameriku, onda, kad se moglo lako još i uz dobru nadnicu nači zarade.

Iz mnogih sebi otišlo sve muško, mlado i staro što se iote cutjelo sposobnim za rad.

Pak što vidimo danas poslije 18 godina? Možda kakovo veće blagostanje kako bi se htjelo! Baš protivno! Narod je u tim krajevinama u mnogočemu zaostao. Mnoga zemljišta ostala na uguru neobradjena, stara vinogradarska zemljišta zarasla šikara, jer nema radnih sila, nema tko da obraduje.

A što je s onima u Americi? Ono novaca, što im preostaje od zaslube, u koliko ga šalju kući, potroši žena za obradjivanje poja, za uzdržavanje kuće za otpatu putnog troška. Pritjeće li nešto obinije, tad potroši višak na gizdu. No imade i takih, koji upore ne šalju novce kući, jedni jer zasluzuju tek tonko, što im je samima za život potrebno, dok se drugi opet podali piću i razvratnom životu.

Istina ima i takih, koji zasluziše nešto novaca i poslije više godina vratiše se kući. No koja korist, jedni su od ovih tako izrabljeni, da više nijesu sposobni ni za kakav rad, drugi se podavaju kod kuće ne-rudu i piću, te potroše nešto ono zaslubne što je donješe, nego rasprodavaju i ono grunta, što ga još imadu. Dakle ih je Amerika jošte demoralizovala mjesto priučila rad i sticanju. K ovome treba još dodati da jedan dio iseljenika ostaje zauvijek u Americi a do-brani dio biva unesrećen, izgubi ruku ili nogu ili bude usmrćen.

Kazali smo već, da u Ameriku polaze muškarci u najboljim godinama, k tomu oni jači, zdraviji i sposobniji dok kod kuće ostaju žene i nemočni starci. Otuda i posljedica, da se u mnogim takovim selima narod poslije više godina degenerova.

Amerika može dovesti samo propast našem narodu, apsolutno pak nikakovo dobro.

Ovome ne treba posebno opširnijeg dokazivanja.

Isejivanje našega naroda ide u prilog samo Americi. Naš narod ide tamо, da pomaže Američanima, da se osile, obogate, te razmeću svojom kulturom i bogastvom. Zar za blagostanje i sreću budućnosti, da se žrtvuje naš narod, a na svoj zator.

Nastojimo raditi oko toga, da se u našoj domovini podigne industrija, trgovina i opće narodno gospodarstvo. Regulacija rijeka i potoka, isušenje močvara, gradnje željeznica, uređenje prometnih puteva, poboljšanje poljskog gospodarstva, podržanje gospodarskih i druge vrste tvornica, eksploatairanje rudnika, dizanje trgovine itd. Široko je i otvoreno još polje, gdje može naš narod da nadje posla, da učini dobra sebi i pri-donesu općoj sreći i blagostanju svoje domovine.

Ovo nam treba, za tim valja da težimo, a naš narod, bude li ga tada još deset puta toliko brojem, ne će mu nitko nedostajati.

P. Cesar.

PROSVJETA.

Gospodarski i vinogradarski koledar za godinu 1908. Sastavio ga Stanko Ozanić vinogradarski povjerenik c. k. namjestništva u Zadru. Cijena 50 lipa. Izdanje Hrvatske knjižarnice u Zadru. Primili smo četvrti tečaj ovoga najboljega hrvatskoga koledara ove struke, pa smo sa zadovoljstvom konstatirali, da je ovaj opet znatno napredovao, što je velika zaslužna neumorna njegovoga sastavljača g. Oža nića.

Dobiva se u svim hrvatskim knjižarama.

Gospodarstvo.

Pretakanje mladoga vina.

Sada je vrijeme, da se prvi put pretoči mlado vino. Pretočili ga moramo, da ga odjelimo od drožđja. Nije uputno ostaviti ga i dalje nepretočeno; jer bi se

lako moglo dogoditi, da vino na nov zakpi, te se drožđje digne sa dna i vino ponove ozauhi, a lako i pokvari. U drožđu što se sieglo na dno, ne ima ništa više, što bi moglo biti od koristi vino. Kvas tati gljive što su obavile proces vrijenja, nalaze se sada staljene u drožđu i obamrie, pak mogu lako da začnu gnjeti i ponovo vrijeti, te učiniti, da se vino pokvari.

Napokon je mlado vino potrebno pretočiti i već radi toga, da dodje sa zrakom u doticaj, da se bjejan-kovina što čini vino maglovitim, spojivi se sa kisikom može lakše izlučiti i staložiti na dno. A takodje i mlado vino u koliko još nije potpuno provrelo, došaviši sada, ovako sa zrakom u doticaj, počet će nanovo tih vrijeti, te preostali slador pretvoriti u alkohol po čem vino bude stajnje. Naročito je vrlo nužno sto prije pretočiti takova vina, koja su uopće slabo provrela, te su još i sada oslašna. Ovakovo vino može svaki čas da uzavrije na drožđu, posve se izmuti i lako pokvari.

Kod samoga pretakanja nužno je uveikie paziti na cistoču. Dan prije pretakanja treba sve tomu potrebno prirediti. Prostoje pročistiti i pročratići. Dobra je upaliti nekoliko komadića sumpora u podrumu, da se tako zrak raskuži, jer svaki zrak vino vrlo lako navuče u se, pa ako je nečist i zagušljiv zrak u podrumu, može prouzročiti lako koju bolest ili nastane pogreška u vino. Isto tako i posudje i orudje, što ga upotrebljavamo kod pretakanja ne smije biti plješivo ili rdjavo. Naročito vrijedi to za bacve, u koje cemo pretočiti. Rijetko je koji vinogradar, da nije iskusio što je to pretočiti vino u lošu i pokvarenou posudu i kolika može da nastane od toga šteta.

Prije pretakanja dobro je još bacve zasumporiti. Na 10 litri ispalj se jedna šipka sumpora. Mijenja li vino boju, kad dodje na zrak, neka se se ispalje na 10 litri. dvije šipke sumpora. Kada su bacve zasumporene, neka se počne odmah s pretakanjem vina na dim od sumpora. Prije još nego meinemo lagav na pipu, neka se oko čepa i osobito na dnu oko vrata, dobro vodom ispera. Izvana uz vratascu znade promocići nešto vina koje se ovdje usoci i se inače nakupi prašine ili načini pljesan, što bi kod pretakanja lako dosio u vino. Ističemo, da je mnogo lakše preprijeći svaku bolest ili pogrešku u vino, negoli bolesno vino liječiti. Buduci da je kod mladog vina potrebno, da kod pretakanja dodje sa zrakom u doticaj, neka se i pretakanje tako udesi. Pretakati moći je sa škafovima ili vinskom sisajkom. Za veće vinogradare bolje je ako upotrebljavaju vinsku sisajku, jer se pretakanje brže obavi i ne rastepi se toliko vina, a prištedi se na radnim silama.

Manji vinogradari mogli bi si zajedno ovaku sisajku nabaviti. Sa vinskom sisajkom mogu 2–3 radnika dnevno 2–300 litri vina da pretoče.

P. C-r.

Izjava

P. n. izbornici, koji me prigodom predstojecog izbora županijskih skupština svojim povjerenjem odlikovati namjeravaju, ujedno javljaju, da poaudjenu mi kandidaturu zahvalno otklanjam.

Samobor, 31. prosinca 1907.

M. Katić.

Br. 7213.

U Samoboru, 8. prosinca 1907

Oglas

Kr. kotarska oblast u Samoboru izdala je slijedeću odredbu:

U sjednici kotarskog kulturnog vijeća istaknuto je da opovodručno žiteljstvo ne uredjuje jame za gnojnice i gao. Čini se, da gospodari ne znaju cijeniti gnojnici, koja je najvrednija sastojina gnoja. Kakve gnojnici od koristi za gnoj, tako je škodljiva, ako leži po dvorištima i putevima, jer okuže zrak i razvija ljeti neugodan zadar.

Odredjuje se stoga, da se u tamošnjem području imadu za gnojnice i gnojnici urediti jame.

Tko se tomu neće pokoriti, globit će se i kazniti.

Naćelnik

Cop.

Br. 3641.

U Samoboru, 30. prosinca 1907.

OGLAS.

1. Pozivaju se porezovnici, koji imadu uknjiženih dužnih glavnica, i od toga plaćaju kamate, da do 25 siječnja 1908. podnesu topogledne valovnica ovom poglavarnstvu, da im se podijeli oprost od plaćanja poreza općeg dohotdarinskog prieza.

Koji do toga roka ne podnesu valovnica, gube pravo oprosta plaćanja gore rečenog poreza.

2. Nadalje se porezovnici upozorjuju, da u vremenu od 1—30 siječnja 1908 podnesu točno sastavljenje valovnica o dohotku iznajmljenja svojih kuća, pošto se uslijed naredbe kr. finansijskog ravnateljstva, ima ohaviti novi popis kuća i odmjer

Svima svojim mušterijama i priateljima želim sretnu novu godinu! Djuro Jakopec, trgovac.	Cijenjenim svojim gostovima, mušterijama, priateljima i znancima želim sretno novo ljeto! Franjo Bud.	Svima svojim cijenjenim mušterijama i priateljima želim sretnu novu godinu! Eduard Presečky, Samobor.
Želim sretnu novu godinu 1908. svim svojim mušterijama i priateljima A. Filipec.	Cijenjenim svojim mušterijama želim sretnu novu godinu! F. Gabrić, trgovac.	Želim sretnu novu godinu! svim svojim mušterijama Janko Bud ml.
Svjema svojim mušterijama želimo sretnu novu godinu! Braća Strmoli.	Sretnu novu godinu! želim svojim cijenjenim gostovima, mušterijama, priateljima i znancima. Ivan Bud.	Želim sretnu novu godinu! svim svojim mušterijama. Rudolf Hirschl.
Cijenjenim svojim gostovima i priateljima želim sretnu novu godinu! Franjo Švarić.	Sretnu novu godinu 1908. želi svojim mušterijama Mirko Kleščić, ljekarnik.	Želim sretno novo ljeto 1908. svim svojim mušterijama. Djuro Žitković.
Svima svojim gostovima želim sretno novoljeto! M. Dattler.	Sretno novo ljeto! želimo svojim cijenjenim mušterijama i gostovima. Mijo i Makso Novak.	Sretnu novu godinu želi svojim cijenjenim gostovima Josip Fittler.
Želi sretnu novu godinu! Petar Dumić ml.	Mato Hudoklin želi svima svojim cijenjenim mušterijama sretno novo ljeto!	Želim sretnu novu godinu! svima svojim mušterijama. Mavro Neuman.
Sretnu novu godinu! želi svojim mušterijama Viktor Matota.	Želim sretno novo ljeto! Josip Bedenko.	Sretnu novu godinu 1908. želi svojim gostovima i mušterijama Stjepan Frešl.
Sretno novo ljeto! želi svojim mušterijama Makso Škarek.	Sretnu novu godinu! želi svojim cijenjenim mušterijama Stjepan Šot.	Sretno novo ljeto! želi svojim gostovima Paredachneider.
Sretno novo ljeto želi svojim cijenjenim mušterijama Melanija Vuja.	Svima svojim gostovima želim sretno novo ljeto Franjo Peterkoč.	Sretno novo ljeto želi svojim cijenjenim mušterijama Vjekoslav Ivančević.

Suha bukova drva
dobiju se kod
Iose Budija st.

Vinograd
prodaje se dobrovoljno na Stražniku u Samoboru u površini od preko 1 rali, sa gradilištem.
Pobliže kod vlasnika M. Roščaka, Samobor.

Sretnu novu godinu 1908.
želim svojim mušterijama
Slavko Šek.